

Háparako
Stichting

JAARVERSLAG 2002

Inhoudsopgave

1	Ontstaan van Stichting Háparako	2
1.1	Missie, visie, doelstelling, logo en bestuur	3
2	Eerste transport.....	3
2.1	Inzameling goederen	3
2.2	Verschepping.....	4
2.3	Opzetten structuur in Burkina Faso.....	4
3	Tweede transport.....	5
3.1	Inzameling goederen	5
3.2	Verschepping.....	5
4	Financiële verantwoording.....	5
4.1	Balans Burkina Faso	5
4.2	Geïntegreerde balans Nederland – Burkina Faso	6
5	Samenvatting.....	6
5.1	Input	6
5.2	Output	6
5.3	Aanbevelingen voor 2003	6

Bijlagen:

- I Financieel overzicht Burkina Faso
- II Geïntegreerd financieel overzicht Nederland – Burkina Faso

1 Ontstaan van Stichting Háparako

In de jaren 1988-1992 werkte Sigrun Spaans als hydrogeoloog op een waterproject in het noordwesten van Burkina Faso. Destijds woonde ze in de provinciehoofdplaats Dédougou, maar zij was elk weekend te vinden in Parako, het dorp van haar chauffeur Venance. Parako is een typisch Afrikaans dorpje met een kleine 4000 inwoners, grotendeels boeren. In de loop van de tijd raakte ze steeds meer betrokken bij het wel en wee van het dorp en ging ze haar contacten met de wereld buiten het dorp gebruiken om de mensen in Parako vooruit te helpen.

Met behulp van fondsen van de Kleine Ambassade Projecten (KAP) van de Nederlandse ambassade kon het schoolgebouwtje in Parako eindelijk worden voltooid. Eveneens met behulp van KAP-gelden werd een katoenweegschaal aangeschaft, die de boeren in staat stelde zelf hun katoen te wegen voordat die door de overheid wordt opgehaald. Daarnaast hielp Sigrun een groep vrouwen bij het opzetten van kleine winstgevendende projecten. Het zijn deze vrouwen geweest die haar de naam Háparako gegeven hebben. Háparako betekent letterlijk "vrouw van Parako".

Toen haar contract er opzat en Sigrun naar een volgend land zou gaan, gaven de dorpsoudsten van Parako haar als blijk van vriendschap een kwart hectare grond cadeau. Op deze grond heeft ze vervolgens een huis gebouwd en zo werd Parako haar tweede woonplaats. Wanneer ze er zelf niet is, wordt het huis gebruikt als tijdelijke opvang voor familieleden van Venance of voor de onderwijzers van de school.

In het begin van 2002 keerde Sigrun voor een korte vakantie terug naar Parako. Daar realiseerde zij zich dat er in de voorgaande 10 jaar zo goed als geen vooruitgang was geboekt in de ontwikkeling van het gebied. Het merendeel van de buitenlandse projecten was gestopt en overgedragen aan de desbetreffende ministeries van de regering. De centrale overheid had echter de middelen niet om die projecten zelfstandig voort te zetten, dus het personeel was ontslagen, de gebouwen stonden er verlaten bij en de activiteiten waren stilgelegd.

Tijdens gesprekken met oud-collega's van het waterproject werd het idee geboren zelf iets te gaan doen om de regio uit het slop te helpen. De mensen willen werken, maar er is geen werk en om zelfstandig een vak uit te oefenen heb je een opleiding en startkapitaal nodig en dat is in alle ontwikkelingslanden hét obstakel bij het ontplooiën van eigen initiatief.

Terug in Nederland begon Sigrun, samen met Fester Medendorp, de mogelijkheden te onderzoeken om de ideeën die in Parako tot stand waren gekomen tot realiteit te maken. Fester kende Afrika van zijn reizen en heeft de situatie met eigen ogen kunnen waarnemen. Hij had jarenlange ervaring als ondernemer in Nederland en was toe aan een nieuwe uitdaging. Als ondernemer zag hij echter niets in charitatieve hulp alleen. Samen hebben ze de haalbaarheid bestudeerd en die viel positief uit. Vervolgens hebben zij de filosofie en de werkwijze verder uitgewerkt. Sigrun gaf haar naam aan het project en zo is stichting Háparako ontstaan. Sinds 18 oktober 2002 is Háparako een officiële stichting, ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 02078670. De akte van oprichting voor Stichting Háparako is gratis opgemaakt door Broekema & Nielsen, Notaris te Groningen.

1.1 Missie, visie, doelstelling, logo en bestuur

Missie

Háparako wil de economische zelfstandigheid van rurale gebieden in West Afrika bevorderen door het initiëren en steunen van werkgelegenheids- en andere geldgenererende projecten.

Visie

Háparako wil de economische bedrijvigheid van kleine zelfstandigen en vooral vrouwen in rurale gebieden in West Afrika stimuleren door het zenden van productiemiddelen en handelswaar, het opzetten van trainingsfaciliteiten, het begeleiden van small business-projecten en het verlenen van kleine kredieten om daarmee bij te dragen aan de armoedebestrijding.

Doelstelling

Een zo groot mogelijke groep mensen de mogelijkheid bieden om zelfstandig geldgenererende activiteiten te ontplooiën.

Logo

In het logo is de omtrek van Afrika te zien, uitgespaard in de contour van een tandwiel.

Het tandwiel is niet alleen een onderdeel van fietsen en machines, maar staat ook symbool voor het doorgeven van kracht. Zoals een tandwiel energie omzet in beweging, zorgt stichting Háparako dat er, met materialen uit het Westen, in Afrika dingen in beweging gezet kunnen worden. Het logo is ontworpen door Maaïke de Laat, een van onze vrijwilligers.

Bestuur

Bestuur Stichting Háparako

Voorzitter: Prof. Dr. Luchien Karsten – Hoogleraar Grondslagen van het Management, Geschiedenis en Actualiteit van het Managementdenken en Managementonderwijs, Universiteit van Groningen.

Penningmeester: Edwin Loozen – K & L Accountancy te Doorwerth.

Secretaris: Drs. Sigrun Spaans – hydrogeoloog en langdurig ontwikkelingswerker.

2 Eerste transport

2.1 Inzameling goederen

Nog voordat de officiële papieren in orde waren, werd begonnen met het verzamelen van goederen voor Burkina Faso. In het begin is dit moeilijk, want er is nog geen infrastructuur. Het begon met fietsen en elektronica. Een eerste voorraad fietsen werd opgekocht bij een campinghouder in Drenthe en de eerste lading elektronische apparaten werd verkregen via het Hergebruikcentrum Amsterdam (HGCA). Voor beide partijen goederen is betaald. Later konden we de goederen gratis verkrijgen, zie latere jaarverslagen.

Om de goederen te verscheppen is besloten om in Nederland vrachtwagens te kopen, die vol te laden en per boot te verscheppen naar Lomé (Togo) of Ghana en vervolgens de wagens over land naar Burkina Faso te rijden. Wanneer je het vervoer per container doet, heb je altijd het probleem dat je vrachtwagens moet huren. Bovendien zit je daarna met de containers. Je kunt containers ter plaatse gebruiken, bijvoorbeeld als magazijn, maar de temperatuur maakt het verblijf in een metalen container in Burkina Faso onmogelijk.

De dagelijkse werkzaamheden werden verdeeld: Fester werd verantwoordelijk voor Nederland en Sigrun zou zich op Burkina Faso concentreren.

2.2 Verscheping

Het eerste transport vond plaats in Juli 2002 en bestond uit een vrachtwagen DAF 1700 met fietsen en onderdelen, en een Volkswagen Transporter met audioapparatuur. Vanwege het feit dat de beoogde bedrijfsleider in Burkina Faso, Konaté Venance, geen Engels spreekt, is er destijds gekozen voor Lomé, Togo, als haven om de wagens naar toe te sturen. Dat bleek een vergissing, want de haven in Lomé is volledig gecorrumpeerd. De vrachtwagen was eerder aangekomen en op een door de havenpolitie bewaakte stalling geplaatst. De cabine van de vrachtwagen was totaal gestript, maar gelukkig konden vrij snel de eigen spiegels, koplampen, stuur, versnellingspook en wat dies meer zij, worden teruggekocht op de grote zwarte markt. De Volkswagen zou twee dagen na onze aankomst in Lomé met de boot aankomen. Die is opgehaald en op die manier is voorkomen dat ook daar van alles afgesloopt zou worden. De douaneperikelen duurden ruim twee weken en veel van de te betalen kosten vielen onder de noemer "faux frais" (valse kosten), een gangbare uitdrukking in de haven van Lomé. Eenmaal Lomé uit, ging de rest van de reis voorspoedig. De agent die in Ouagadougou in de hand genomen is om de inklaring van de goederen en wagens in Burkina Faso af te handelen, verrichtte goede diensten. Hij is de vaste agent voor Háparako in Ouagadougou geworden.

2.3 Opzetten structuur in Burkina Faso

Het ophalen, inklaren en vervoer van de goederen en wagens heeft een maand geduurd.

Fietsenwerkplaats in de woonkamer van Sigrun

Daar er nog geen infrastructuur in Parako was, zijn de goederen voorlopig geplaatst in het huis van Sigrun. De fietsen in de woonkamer en de elektronica in de logeerkamer. Feitelijk was dit het begin van de eerste twee werkplaatsen van Stichting Háparako.

Werkplaatsen waar ongeschoolde plattelandsjongeren via on-the-job training een vak leren. Onderhandelingen met het dorp over de toewijzing van een terrein voor het project zijn vanaf dit moment begonnen.

In september zijn de eerste personeelsleden aangenomen:

Fietsenmakerij:	- Dakyuo Sien; chef
Elektrotechniek:	- Batio Bouma; chef
Bedrijfsleider:	- Konaté Venance
Medewerker:	- Konaté Antoine
Caissière:	- Dakyuo Louise
Wacht:	- Sama Zaka

In oktober kwamen daar bij:

Fietsenmakerij:	- Kan Maurice; medewerker
	- Coulibaly Karafa; leerling

Om de leerlingen te stimuleren hun opleiding af te maken en hun ouders te ontmoedigen ze tijdens de regentijd, als het land bewerkt wordt, weg te halen, is besloten hen een maandelijkse bonus te betalen.

Het begin was hectisch te noemen. In Parako, en daarmee in het huis van Sigrun, was geen elektriciteit, dus moest er een generator gehuurd worden. De caissière moest vanaf nul worden opgeleid en aangestuurd. Ook voor de bedrijfsleider waren de nieuwe taken en verantwoordelijkheden onwennig, maar iedereen wijdde zich met grote inzet en enthousiasme aan zijn taken. Dakyuo Sien bleek een gouden greep als chef van de fietsenmakerij, hij is kundig, leergierig en heeft goede pedagogische kwaliteiten. De chef van de elektrotechniek, Batio Bouma, was een tijdelijke oplossing, zijn kwaliteiten als reparateur waren matig, maar daar er nog geen leerlingen waren aangenomen heeft hij de eerste maanden de apparatenwerkplaats bestierd.

3 Tweede transport

3.1 Inzameling goederen

Vanaf oktober heeft Fester contacten gelegd met het Afvalverwerking Regio Centraal Groningen (ARCG) en de Milieudienst Groningen. Op het terrein van het ARCG staat sinds november een bord van Háparako en een eigen container waar mensen hun goederen kunnen deponeren. Dit blijkt niet goed te werken, veel mensen zien het bord over het hoofd of hebben geen tijd de hele tekst te lezen. Onderhandelingen met het ARCG om een 40 voet container op het terrein te krijgen met elektriciteit, zijn gaande.

De fietsen zijn verkregen van MacBike, fietsenverhuurder te Amsterdam, die sinds kort tevens de NS stallingen West van het Centraal Station in Amsterdam beheert.

3.2 Verscheping

Een tweede transport, bestaande uit een MB vrachtwagen, is eind november op de boot gezet. Gezien de slechte ervaringen tijdens het eerste transport in Lomé, Togo, is besloten voor het tweede transport uit te wijken naar Tema, Ghana. De gevreesde taalbarrière voor Venance bleek onterecht, er bevinden zich veel Burkinabé in Ghana. Voor de transit van de vrachtwagen is een agent ingehuurd die de wagen vrij snel uit de haven had. Met deze agent zijn afspraken gemaakt voor een volgend transport. De afspraak behelsde het voorschieten van alle kosten verbonden aan de inkleding voor transit. Zodoende zou er geen tijd meer verspild worden, wachtend in de haven.

4 Financiële verantwoording

4.1 Balans Burkina Faso

In de eerste vier maanden van Stichting Háparako is een omzet van €9.112,04 gehaald uit de verkoop van gerepareerde fietsen, elektrische apparaten en diversen. Hiervan is 30% op krediet verkocht. Dat zal minder moeten in de toekomst. Na aftrek van ingekochte materialen, salarissen en teruggegeven goederen laat het fietsenatelier een jaarwinst van €3.213,53 zien, voor de elektrotechniekwerkplaats en diversen de cijfers zijn €4.783,54 en €766,77 respectievelijk.

4.2 Geïntegreerde balans Nederland – Burkina Faso

Rubriek 0:

- 100 Reclamebord voor op het ARCG terrein.
300 De VW Transporter die naar Burkina Faso is verscheept en daar door het project gebruikt wordt en de Ford Transit die in Nederland gebruikt wordt.

Rubriek 1:

- 1400 Aangezien er geen startkapitaal voorhanden was, zijn alle aanloopkosten door Sigrun bekostigd. Het bedrag is inclusief de aanschaf, verscheeping en inklaring van de twee transporten, vliegtickets naar Burkina Faso, de lopende kosten in Nederland en een lening van € 25.000,=.
- 1650 Vanaf 1 november is Fester in loondienst van de stichting gekomen.

Rubriek 3:

- 3000 De DAF en MB trucks die verscheept zijn en een derde MB vrachtwagen en tractor die nog in Nederland staan.

Het eerste jaar is met een verlies van € 20.612,41 afgesloten.

5 Samenvatting

5.1 Input

Vanuit Nederland is vooral aandacht besteed aan het zo snel mogelijk versturen van goederen naar Burkina Faso om daar de werkplaatsen van de grond te krijgen. Door het ontbreken van een organisatiestructuur voor het inzamelen van deze goederen, zijn de eerste partijen gekocht. Onderhandelingen om de goederen gratis van de Milieudienst en het ARCG te verkrijgen zijn gaande.

De statuten van Stichting Háparako zijn opgemaakt en ondertekend op 18 oktober en de stichting is per 29 oktober ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder dossiernummer 02078670.

5.2 Output

In Parako zijn de eerste twee werkplaatsen, de fietsenreparatie en elektrotechniek, gerealiseerd. Omdat er nog geen eigen gebouwen waren, zijn de activiteiten begonnen in het huis van Sigrun in Parako. Onderhandelingen met het dorp over de toewijzing van een terrein voor het project zijn gaande.

Eind 2002 zijn er acht Burkinabé in dienst, waaronder één leerling. Besloten is leerlingen te stimuleren hun opleiding af te maken door middel van een maandelijkse bonus. Het effect van vier maanden salaris op de welvaart van het personeel is nu nog moeilijk aan te geven, daar is de tijd te kort voor.

5.3 Aanbevelingen voor 2003

- De goedereninzameling in Nederland zal beter gestructureerd moeten worden. Er zal met het ARCG onderhandeld worden over een eigen container met stroomvoorziening op het ARCG terrein.
- Ook met de Milieudienst Groningen zal onderhandeld worden om een samenwerking voor fietsentoevoer van de grond te krijgen.
- Er zullen meer mensen voor de goedereninzameling nodig zijn. Ook is er een vrachtwagenchauffeur nodig die de volgeladen wagens naar de haven kan rijden. Er zullen dus vrijwilligers gezocht moeten worden.

- In Parako zal een terrein verkregen moeten worden waar de gebouwen voor de werkplaatsen en kantoren neergezet kunnen worden.
- Er zal een beter gekwalificeerde chef voor de elektrotechniekwerkplaats gevonden moeten worden.
- Voor beide werkplaatsen zullen er meer leerlingen aangenomen moeten worden.
- In Tema, Ghana, zal bekeken moeten worden of de afspraken die er dit jaar met de agent gemaakt zijn, ook daadwerkelijk uitgevoerd worden. Het minimaliseren van het verblijf van de mensen die de wagens ophalen is noodzakelijk.

Bijlagen:

- I Financieel overzicht Burkina Faso
- II Geïntegreerd financieel overzicht Nederland – Burkina Faso

Bijlage I. Financieel overzicht Burkina Faso

Financieel overzicht 2002

	debet	credit
BIB	5.032,32	aanbetalingen 45,73
kas	215,43	
krediet	<u>2.784,30</u>	<u>7.986,32</u>
	8.032,05	8.032,05

Resultaatrekening

omzet fietsen	3.384,15	
omzet apparaten	4.961,13	
omzet diversen	766,77	
materiaal fietsen		25,80
materiaal apparaten		86,13
materiaal overhead		28,35
salaris fietsen		144,82
salaris apparaten		91,46
salaris overhead		548,78
transportkosten		72,48
algemene kosten		<u>127,90</u>
	9.112,04	1.125,72
nettowinst	7.986,32	

Bijlage II. Geïntegreerd financieel overzicht Nederland – Burkina Faso

FINANCIEEL OVERZICHT 2002

	Debet	Credit	Saldo
100 Totaal inventarissen en inrichting	666,40		
110 Afschrijving inventarissen en inrichting		36,40	
Totaal Inventarissen			630,00
300 Auto's	1.782,25		
310 Afschrijving auto's		297,25	
Totaal transportmiddelen			1.485,00
Totaal materiele activa			2.115,00
900 Kredieten Burkina Faso	2.784,30		
905 Aanbetaling apparaten		45,73	
Totaal langlopende schulden			2.738,57
Totaal rubriek 0	5.232,95	379,38	4.853,57
1000 Kas Burkina Faso	215,43		
1010 ABN-AMRO	22.426,08		
1030 Banque International de Burkina (BIB)	5.032,32		
Totale liquide middelen			27.673,83
1400 Debiteuren: Sigrun Spaans		64.972,78	
1405 Debiteuren: Fester Medendorp		195,03	
Totaal debiteuren			-65.167,81
1650 Af te dragen loonbelasting/PVV		1.837,00	
1700 Bedrijfsvereniging		795,00	
Totaal rubriek 1	27.673,83	67.799,81	-40.125,98
3000 Voorraad vervoersmiddelen	14.660,00		
Totaal rubriek 3			14.660,00
Totaal balans rekening	47.566,78	68.179,19	-20.612,41

	Saldo	Verlies	Winst
Winst en verliesrekening			
4000 Bruto lonen Nederland		6.101,41	
4010 Salaris fietsen Burkina Faso		144,82	
4011 Salaris apparaten Burkina Faso		91,44	
4012 Salaris overhead		548,80	
Totaal belaste uitkeringen	6.886,47		
4030 Inhouding sociale lasten			184,95
4040 Af te dragen aan bedrijfsvereniging		795,00	
Totaal sociale lasten	610,05		
4090 Overige personeelskosten			79,46
Totaal overige personeelskosten	-79,46		
Totaal personeelskosten	7.417,06	7.681,47	264,41
4110 Onderhoud onroerend goed		100,00	
Totaal huisvestingskosten	100,00		
4300 Reclame en advertentie		83,39	
4320 Contributies en heffingen		257,77	
Totaal exploitatiekosten	341,16		
4410 Brandstof auto		2.157,46	
4420 Onderhoud auto		149,67	
4430 Overig autokosten		568,12	
Totaal autokosten	2.875,25		
4500 Telefoonkosten		181,13	
4510 Transportkosten/porti		11.412,42	
4540 Drukwerk en kantoorbenodigdheden		231,64	
4560 Reis- en verblijfkosten 90%		460,70	
4561 Reis- en verblijfkosten 100%		2.339,36	
4590 Overige algemene kosten		163,35	
	14.788,60		
4600 Rente leningen		1.196,00	
Totaal rente en bankkosten	1.196,00		
4710 Afschrijving inventaris en inrichting		36,40	
4720 Afschrijving vervoersmiddelen		297,25	
Totaal afschrijvingen	333,65		
Totaal rubriek 4	27.051,72	27.316,13	264,41
7000 Inkoop materiaal fietsen		2.558,25	
7001 Inkoop materiaal apparaten		86,13	
7002 Inkoop materiaal overhead		28,35	
Totaal inkopen	2.672,73		
8002 Omzet fietsen			3.384,14
8003 Omzet apparaten			4.961,13
8004 Omzet diversen			766,77
Totaal omzet	-9.112,04		
Bruto winst	-6.439,31	2.672,73	9.112,04
Netto winst	20.612,41	29.988,86	9.376,45
Totaal generaal	47.566,78	68.179,19	
Verlies	<u>20.612,41</u>	<u>20.612,41</u>	